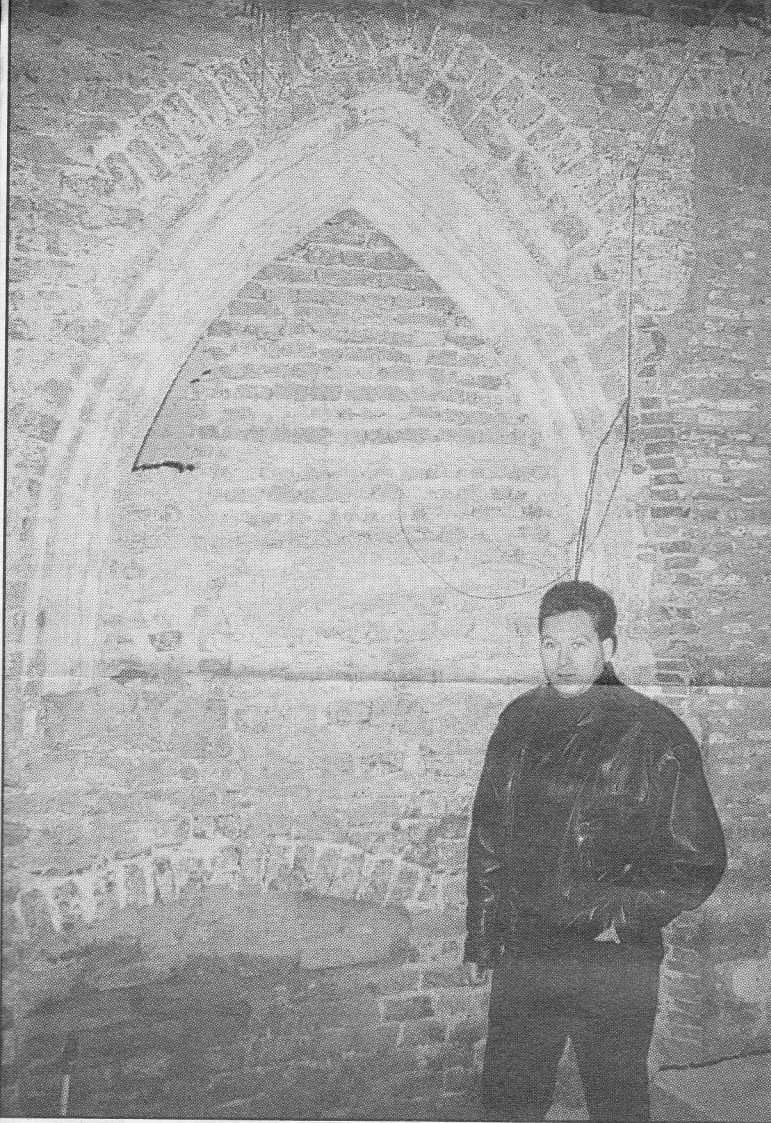

Heinz Hundertmark, ontdekker van de gang.

(door Frank Flippo) - Het oude gerechtsgebouw aan de Hamburgerstraat wordt vanaf 2004 onderkomen voor het Utrechts Archief. Voor het zover is, vond een archeoloog een vijftiende-eeuwse onderdoorgang die nog vrijwel intact is. De gang hoorde bij de vroegere Paulusabdij. Muren, kelders en spitsbogen van de abdij werden eveneens blootgelegd. Het is de bedoeling dat de muren, bogen en gewelven in het nieuwe gebouw zichtbaar blijven, maar directeur en architect moeten nog 'bekomen van de schrik'; er werd veel meer gevonden dan zij dachten.

Heinz Hundertmark werkt bij de Stadsarcheologische Dienst en was degene die stuitte op de onderaardse gang. Hundertmark: "Dit is uniek voor Nederlandse begrippen omdat de

gang bijna onaangetast is. Je kunt er gewoon onderdoor lopen." Sinds de Middeleeuwen is er heel wat verbouwd aan de Paulusabdij. In de late zeventiende eeuw werd het klooster

omgevormd tot een rechtbank, maar veel van de abdij bleef staan tot de negentiende eeuw. In 1804 ging de kloosterkerk tegen de vlakte waar bisschop Bernulphus nog in 1050 de eerste steen voor legde. In 1838 liet architect Kramm het omvormen tot een neoclassicistisch gebouw, in de stijl die je ook tegenkomt in de voor-gevel van de Winkel van Sinkel en het stadhuis.

Veel middeleeuwse delen bleven achter de gevel bewaard, maar daar kwam in de jaren 50 radicaal een eind aan toen men er een modern kantorencomplex van maakte.

Kerkgevel

Hundertmark: "In de refter (kloosterzaal) zijn toen wel interessante dingen opgegraven. Toen is ook de kerkgevel ontdekt die je nu nog ziet aan de Hofpoort." De refter stamt uit de dertiende eeuw. Hundertmark: "De lange muur staat hier nog over de volle hoogte overeind, met resten van drie spitsbogen waarvan er een is bewaard. Bijzonder is ook de dubbele schouw, dat was zeer luxueus voor die tijd en dat zie je verder in Nederland alleen in de Ridderzaal." De Paulusabdij vormde de zuidpunt van het Utrechtse kerkenkruis. Een echt klooster met monniken die sober leefden, in tegenstelling tot de immuniteiten rond de Dom. Daar woonden kanunniken, die redelijk gerieflijk mochten leven in hun eigen huizen.

Tufsteen

Bisschop Bernulphus liet de abdijkerk en refter in tufsteen optrekken, een vulkanische steensoort die uit de Eifel werd aangevoerd. Hundertmark heeft een strook van deze oorspronkelijke laag kunnen blootleggen. Andere ontdekkingen zijn een restant van de poort naar de kloostergang vanaf het vroeger twee meter lager liggende voorplein. Hundertmark: "Alles werd voortdurend opgehoogd, omdat de onverharde straten steeds uitsletten. Toen architect Kramm in de negentiende eeuw het complex verbouwde, ontdekte hij dat de grond van het kloostercomplex minder snel omhoog was gekomen. Hij heeft het toen alsnog op gelijke hoogte gebracht door er een meter grond op te gooien."

Kapot

Hoe ontdek je nu zoiets als een onderaardse gang? Hundertmark: "Het komt bij dit werk aan op verfijnde waarnemingen: aan de metselspecie zie je of een muur echt middeleeuws is of met middeleeuwse stenen in de negentiende eeuw opnieuw is neergezet. Waar precies je iets vindt, berust op proberen. Je prikt her en der wat gaten in het dikke pleisterwerk waarmee alle muren zijn bedekt. Vind je iets boeiends, dan ga je verder. Deze gang was geheel onbekend, want lang geleden was hij al grotendeels afgesloten. Kramm zette de overgebleven nis in 1838 dicht. We ontdekten er achter Kramms dichtzetting de zeventiende-eeuwse muur. We konden echter zien dat die muur op een zestiende-eeuwse plavuizen ondergrond rustte. Toen zijn we gaan hakken en zo kwam de gang vrij. Deze

rechter zijde van de Bloemenweiling Vleuten.
Bel voor info en reserveringen
030 - 677 98 99
Openingstijden:
Zaterdag 7.00 tot 16.30 uur
Zondag 8.30 tot 16.30 uur
www.dezwartebeurs.nl
e-mail: info@dezwartebeurs.nl

De Zwarte Beurs
heeft voortaan: **De Utrechtse bazaar**

liep onder de poort door. Monniken namen de gang zodat ze de poort konden mijden. Zo kon je via de provisiekelder in de refter komen.

Monniken liepen door deze gang, omdat zij niet in contact wilden komen met het wereldse leven. Wie een klooster introk, deed dat voorgoed. Voor ons een vreselijk idee. Maar in die tijd had je daardoor een gegarandeerd gezond en veilig leven, wat een weelde was in die dagen. Kloosterlingen werden veel ouder dan anderen. In een klooster hoefde je je niet kapot te werken."

Verbaasd

De directeur van het archief, J. Jamar, is nog steeds verbaasd: "Er is veel meer tevoorschijn gekomen dan we dachten en we zijn nog een beetje aan het bekomen van de schrik. De architect is volop aan het nadenken. In 2004 willen we in elk geval open gaan met een nieuwe ingang aan de Lange Nieuwstraat. Die straat wordt de as van het museumkwartier. Hij begint straks met de Dom, dan het Archief, het Catharijneconvent en het Universiteitsmuseum en aan het eind kom je bij het Centraal Museum."

LIDL vanaf wo. **12 dec.**

TARGA VISIONARY XP1700+
AMD ATHLON QUANTISPEED SYSTEM
"Overtreft vergelijkbare 1.7 GHz processoren"
MET CD-ROM, CD-BRANDER EN DVD-SPELER
256 MB geheugen
60 GB!
FL. 2499,-
€1134,- ...kom snel naar ons filiaal!

CASH CONVERTERS

DIRECT GELD
WIJ BETALEN CASH
VOOR UW
GEBRUIKTE SPULLEN

TV's • Stereoapparatuur • CD's • Computers • Laptops •
Magnetrons • Juwelen • Fietsen • Golfartikelen •
Muziekinstrumenten • Telefoons • GSM's etc.

PERSONEEL GEZOCHT

inkoop verkoop terugkoop
Vondellaan 41 • Tel. 2965652

Voor een computerbril, naar:
Oogadviseur
Fred Vente

Tel. 2512979

Adr. v. Ostadelaan 57,
3583 AB Utrecht